

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра слов'янської філології

**Фразеологізми у хорватській мові на позначення емоцій людини (на
матеріалі сучасних ЗМІ)**

Кваліфікаційна робота
на здобуття ОС «бакалавр»
студентки IV курсу
галузі знань № 03 «Гуманітарні науки»
спеціальності № 035 «Філологія»
спеціалізації 035.037
«Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – хорватська»
ОПП «Хорватська мова і література та переклад,
українська мова і література»
Олександри КУЛИК

Науковий керівник:
асистент кафедри слов'янської філології
Леся СТЕБЛИНА

«Допущено до захисту»
Протокол № 15 кафедри
слов'янської філології
ННІФ від 9.06.2023
Завідувач кафедри
к.філол.н., доц. _____

Олена ДЗЮБА-ПОГРЕБНЯК

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФРАЗЕОЛОГІЇ.....	6
1.1. Фразеологія як розділ мовознавства.....	7
1.2. Дослідження у сфері фразеології Хорватії та України.....	7
1.3. Класифікація фразеологізмів та їх відмінності в українській та хорватській мові.....	9
1.4. Теоретичні засади емотивності та її взаємозв'язок із фразеологією.....	11
РОЗДІЛ 2. ФРАЗЕОЛОГІЧНА ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ЕМОЦІЙ ЛЮДИНИ У СУЧАСНИХ ХОРВАТСЬКИХ ЗМІ.....	14
2.1. Взаємозв'язок ЗМІ із фразеологією.....	16
2.1. Репрезентація емоції щастя та радості за допомогою фразеологізмів.....	16
2.2. Репрезентація емоції люті за допомогою фразеологізмів.....	20
2.3. Репрезентація емоції страху за допомогою фразеологізмів.....	20
2.4. Репрезентація емоції суму за допомогою фразеологізмів.....	24
2.5. Репрезентація емоції здивування за допомогою фразеологізмів.....	28
2.6. Репрезентація байдужості за допомогою фразеологізмів.....	30
РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ЗМІНИ У ФРАЗЕОЛОГІЇ ХОРВАТСЬКОЇ МОВИ.....	32
ВИСНОВКИ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	36

ВСТУП

Дослідження присвячене актуальному питанню, у якому проаналізовано особливості вираження емоцій за допомогою фразеологізмів засобами масової інформації Хорватії.

Актуальність теми визначається тим, що фразеологізми, представлені у хорватській мові, часто вживаються у повсякденному житті засобами масової інформації, що чинить певний вплив на суспільство. На сьогоднішній день ЗМІ займають вагоме місце в системі відносин сучасної спільноти, оскільки вони перетворилися на необхідний елемент побутового життя людини та стали органічною частиною середовища її проживання. Щодня у сфері медіа збільшується використання фразеологічних одиниць, в тому числі й тих, що виражають певні емоції людини.

Фразеологізми є невід'ємною частиною будь-якої мови, вони виконують різні функції у мовленні та мають фіксоване значення і граматичну структуру, що дозволяє їх використовувати як єдине ціле. Вони відображають культурно- історичний досвід народу та є важливим елементом мовної культури.

Хорватська мова є однією з найбільш поширених слов'янських мов та має багату фразеологію, яка включає в себе велику кількість виразів та словосполучень з фіксованим значенням, що використовується для передачі різноманітних емоцій людини. Фразеологія відіграє значну роль у виявленні емоційного стану та відображає особливі функції у створенні мовної картини світу. Природа значення фразеологізмів тісно пов'язана зі знаннями носія мови, з його практичним досвідом та з культурно-історичними традиціями народу, що розмовляє певною мовою. Фразеологічні одиниці приписують об'єктам ознаки, які асоціюються з картиною світу, а своєю семантикою фразеологізми направлені на характеристику людини і її діяльності.

Психофізіологічним наслідком виникнення емоцій, перетікання їх у почуття, постають емоційні стани людини. Вони супроводжують практично всю

діяльність людини та можуть виступати як форма саморегуляції психіки, як механізм інтеграції особистості чи як динаміка психічних процесів. Емоції – це своєрідні стани психіки, що накладають відбиток на життя, діяльність, вчинки та поведінку людини. Вона не лише сприймає навколишні предмети і явища – у неї формується певне ставлення до них. Спілкування з іншими людьми, природа, витвори мистецтва, наука, власна праця – все це викликає у неї різні переживання: радість, здивування, любов, захоплення, гнів чи страх. Без емоцій неможливе життя людини, тому проблема вираження емоцій за допомогою фразеологізмів лишається актуальною і по сьогоднішній день, і важливо охопити цю галузь для опрацювання. Вони допомагають нам виражати свої почуття, інформувати про свій стан, взаємодіяти з іншими людьми. Фразеологічні одиниці, які описують емоції, є важливим елементом мовного коду, який дозволяє нам виражати свої емоції більш точно і ефективно. Дослідження таких фразеологізмів може допомогти зрозуміти, які конкретні слова і вирази ми використовуємо для опису своїх емоцій, які з них є більш популярними та ефективними, як вони залежать від культурного контексту, соціального середовища та інших факторів. Також такі дослідження можуть бути корисними для лінгвістів, психологів, соціологів, а також для тих, хто на пряму працює з людьми і хоче краще зрозуміти їх емоційний стан, щоб взаємодіяти з ними більш ефективно. Крім того, дослідження фразеологізмів може бути цікавим для широкої аудиторії, тому що вони є невід'ємною частиною будь-якої мови та культури. Вивчення фразеологізмів, які описують емоції, може допомогти розширити словниковий запас, зрозуміти відтінки значень та використовувати їх у мовленні більш вдало та точно.

Мета: здійснити дослідження фразеологічного фонду хорватської мови у засобах масової інфомації, що вербалізує емоційні стани людини.

Досягнення цієї мети передбачає розв'язання таких **завдань:**

- 1) визначити основні поняття та окреслити взаємозв'язок фразеологізмів із емотивністю;

2) розглянути основні типи хорватських фразеологізмів, що використовуються для передачі різних емоцій людини, а також їхні особливості та семантичні моделі;

3) виокремити та охарактеризувати основні типи емотивних фразеологізмів, зафіксованих у засобах масової інформації Хорватії;

4) зробити висновки про сучасні зміни у використанні фразеологізмів на позначення різних емоцій у хорватській мові.

Матеріалом дослідження обрано фразеологізми хорватської мови на позначення людських емоцій, що функціонують у сучасному медійному онлайн виданні Jutarnji list. У роботі застосовано описовий метод, у межах якого використано прийоми систематизації, спостереження та інтерпретації фразеологізмів. Метод аналізу матеріалів дає можливість простежити механізми взаємозв'язку між фразеологією, емотивністю та суспільством.

Загальна кількість опрацьованих фразеологізмів – 185, з них 34 із українського фразеологічного фонду, 151 із хорватського, а 41 з них відзначено та проаналізовано із сайту Jutarnji list.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФРАЗЕОЛОГІЇ

1.1. Фразеологія як розділ мовознавства

Фразеологія є галуззю мовознавства, що вивчає фразеологізми, їх значення, вживання та функції. Фразеологізми – стійкі та відтворювані сполучення слів, що мають цілісне значення й надають мовленню образності, емоційності й виразності. Серед ознак фразеологізмів відзначаються образність, емоційна виразність, експресивність та оцінювальний характер. Фразеологізми є часто вживаними в мові та мають свої відтінки значення, які можуть відрізнятися від прямого значення складових слів.

Проблема фразеологічного значення – одна із найскладніших у фразеології та в лінгвістичній науці загалом. Адже вона є складовою частиною в загальній проблематиці значення лексичних одиниць. Складність цієї теми впливає із річища нерозв'язаних завдань, що стосуються як значення слова, так і значення самого фразеологізму. Має місце і нез'ясованість такого питання, як визначення фразеологізму, адже і значення слова, і значення фразеологізму, з одного боку, зводяться до одного начала – явища мовних знаків, а з другого – характеризуються відповідною специфікою, що зумовлюють елементи одиниць двох особливих структур мови: слова і фразеологізми.

Фразеологізм – це стійке словосполучення, яке ще називають фразеологічним зворотом чи крилатим висловом. Через те, що фразеологізм найчастіше неможливо перекласти дослівно (втрачається сенс), серед іноземців можуть виникати труднощі перекладу і розуміння. З іншого боку, такі фразеологізми надають мові яскраве емоційне забарвлення. Приклади українських фразеологізмів: *«бувати в бувальцях»* – мати досвід, *«бити байдики»* – ледарювати, *заморити черв'яка* – перекусити, *за тридев'ять земель* – дуже далеко, *товкти воду в ступі* – повторювати одне й те ж, *без царя в голові* – нерозумний. Основна особливість фразеологізму полягає в тому, що він, незалежно від того, скільки слів до нього входить, виражає одне поняття і вживається в мові як готова одиниця. Наприклад, *собаку з'їв* – досвідчений;

ловити гав – бути неуважним; *нема живої душі* – безлюдно; *носа не показувати* – не з'являтися. У реченні фразеологізм завжди виступає як один член речення. Приклади: Головне, щоб свіжа копійка (підмет) забряжчала. Почули, як нагорі все ходило ходором (присудок).

1.2 Дослідження у сфері фразеології Хорватії та України

Процес становлення фразеології – самостійної лінгвістичної дисципліни, ще більше загострив розбіжності між фразеологами щодо трактування багатьох питань, тому і досі лунають дискусії навколо самого об'єкта вивчення, визначення обсягу фразеології, розуміння її в широкому та вузькому сенсі.

Питання про вивчення стійких сполучень слів у спеціальному розділі мовознавства – фразеології було поставлено в навчально-методичній літературі в 20-40-х роках у роботах українського мовознавця-славіста Л.Булаховського, а вже передумови формування теорії фразеології були закладені в працях видатного українського мовознавця О. Потебні, але вважається, що фразеологія як самостійна лінгвістична дисципліна з'явилась в 40-х роках ХХ ст. Також помітний внесок у розвиток фразеологічної теорії зробили такі українці як Б.Ажнюк, М.Алефіренко, І.Білодід, П. Горецький, Р. Зорівчак, В. Кононенко, В. Мокієнко, Л.Скрипник, О. Чередниченко. Згадані мовознавці – в тій чи іншій мірі – обґрунтували фразеологію як самобутню систему мовознавчих явищ. Все це дало можливість сформулювати визначні постулати фразеології як самостійної лінгвістичної дисципліни. Сьогодні дослідження фразеології не припиняються, наприклад, українка Фудерер Тетяна – науковиця і викладачка Загребського університету, має такі праці у цій галузі як «Leksikologija i frazeologija ukrajinskoga jezika», «Frazelogija u suvremenoj ukrajinskoj publicistici» або Даниленко Людмила, українська філологиня та дослідниця фразеології слов'янських мов, написала відому монографію «Національно-культурна семантика чеської фразеології».

У хорватському ж просторі розвиток фразеології почався у 1971 р., коли у

журналі «Jezik» була опублікована перша стаття фразеологічної тематики «O strukturi frazeologizama» А. Менац, через що авторка й вважається основоположницею хорватської фразеології. Окрім неї, у той період багато зробив для популяризації фразеологічних досліджень також і проф. Доктор Йосип Матешич, автор першого фразеологічного словника хорватської мови (1982 р.), хоч і з додаванням сербської мови. Третьою заслугою для розвитку хорватської фразеології є Желька Фінк Арсовскі, авторка першої фразеологічної монографії «Poredbena frazeologija: pogled iznutra i izvana» та багатьох інших статей і кількох словників. Багато з їх робіт були опубліковані в наукових журналах та збірниках, спеціалізованих на мовознавстві, лінгвістиці та літературознавстві, а також вони досліджували вплив культурних та історичних факторів на формування та вживання фразеологізмів в різних мовах, тож можемо зробити висновок, що А. Менац, Й. Матешич і Ж. Фінк Арсовскі дали значний поштовх багатьом пізнішим дослідникам фразеології. Також лектори української мови у Загребському університеті готували посібники, укладали словники, писали наукові статті, в тому числі і «Українсько-хорватський або сербський словник i hrvatsko ili srpsko-ukrajinski rječnik» А.Менац і А.Коваль (1979) та перший із серії Малих фразеологічних словників «Хорватсько-сербсько-російсько-український фразеологічний словник» А.Менац і Р.Тростинської (1985), який мав і друге видання (1993), але вже під назвою «Хорватсько-російсько-український фразеологічний словник». В наш час продовжують досліджувати фразеологію такі хорватські діячі як Барбара Ковачевич, Ліляна Коленич, Желька Фінк Асовскі, Весна Зечевич, Марія Малнар-Юрішич, Бранка Барчот та ін.

1.3. Класифікація фразеологічних одиниць та їх відмінності в українській та хорватській мові

У лінгвістиці набула визнання семантична класифікація фразеологічних одиниць В. В. Виноградова, в якій він, перш за все, відштовхувався від синтаксичних ідей академіка О. Шахматова і взяв деякі думки Ш. Баллі, що дало йому можливість виокремити три групи фразеологізмів:

1. Фразеологічні зрощення або ідіома – це тип стійких та абсолютно неподільних

фразеологічних одиниць, зміст яких не залежить від лексичних значень їх компонентів. Науковець стверджує, що перетворення словосполучення у фразеологічне зрощення відбувається з різних причин, серед яких вагоме місце займає переосмислення, втрата прямого значення компонентами виразу, поява нового образу, експресивні та емоційні фактори. Наприклад, укр. відповідники: *Бити байдки* – нічого не робити, *коли рак на горі свисне* – невідомо коли, *замилювати очі* – обманювати когось, *точити зуби* – зробити неприємність. Хорватські відповідники: *U rukavicama ljubavi* – позначення бережного ставлення до чогось або до когось, *jesti s očima* – ретельно дивитись, *živjeti kao bubreg u loju* – жити в розкоші та комфорті.

2. Фразеологічні єдності – це стійкі словосполучення, що семантично неподільні і цілісні за значенням, але їх зміст певною мірою є семантично вмотивованим значенням слів, а яскрава образність зумовлена переосмисленням значення їхніх компонентів. Наприклад, українські відповідники: *Тримати язик за зубами* – мовчати або зберігати якусь таємницю, *повісити голову* – журитися, *сльзьми обливатися* – гірко плакати, *кров з молоком* – здоровий. Хорватські відповідники: *Biti crna ovca* – людина, яка виділяється поміж інших, *pustiti maštu na volju* – яскраво фантазувати або мріяти, *držati jezik za zubima* – мовчати, зберігати якусь таємницю.

3. Фразеологічні сполучення – це сталі мовні звороти, які не є безумовними семантичними одиницями та у яких значення залежить від поєднання конкретних слів. Одне із слів-складників фразеологічного сполучення семантично зумовлене й не може бути замінене іншим, а ті слова, які його характеризують, допускають взаємну заміну. Наприклад, українські відповідники: *Розпустити язика* – говорити багато зайвого, *складати руки* – нічого не робити. Хорватські відповідники: *Vaciti ručnik* – здатись, *ripno priče, malo rada* – підкреслення, що людина мало говорить, але мало діє.

Пізніше М. Шанський виділив ще четвертий тип, якому дав назву фразеологічні вирази. Це стійкі та семантично подільні словосполучення, які складаються зі слів із вільним значенням. Наприклад, українські відповідники: *Не все те золото, що блищить* – не все те, що впадає в очі є справді вартісним,

вовків боятися – в ліс не ходити – щоб досягти успіху, треба сміливо братися за справу. Хорватські відповідники: *U zdravom tijelu zdravi duh* – фізичне здоров'я сприяє покращенню психічному, *mrtav pijan* – дуже сильно п'яна людина.

Отже, співставивши фразеологізми української та хорватської мови, можна дійти до висновку, що у хорватській та українській мові використовуються, як однакові фразеологічні образи, так і зовсім протилежні.

З одного боку, схожість хорватських і українських фразеологізмів свідчить про спільну антропологічну сутність та подібний міжкультурний фонд, адже слов'янські народи мають сумісну історію та спадщину, що включає мову, літературу, мистецтво та інші аспекти культури. Міжмовна подібність між Хорватією і Україною є результатом спільних особливостей розвитку мови. Крім того, під час багатьох різних історичних подій слов'янські народи взаємодіяли між собою, обмінювалися культурними та мовними впливами. До того ж, багато фразеологічних образів мають свої корені в народних переказах, легендах, мітах та інших народних творах, які були поширені між слов'янськими народами. Більше того, спільна фразеологія також є результатом схожих умов життя та культурних цінностей.

З іншого боку, фразеологічний фонд слов'янських країн також і відрізняється один від одного з наступних причин:

1. Історична спадщина: кожна країна має свою власну історію, культуру та традиції, які відображаються в її мові, в тому числі й у фразеології.
2. Розмаїття діалектів: у кожній країні існує своя певна кількість діалектів, і кожен з них має свої фразеологізми.
3. Вплив інших мов: будь-яка держава зазвичай більше взаємодіє з мовами сусідніх країн, що теж має вплив на їхній фразеологічний фонд.
4. Різна специфіка вживання мови: у кожній країні існують різні ситуації та контексти, в яких використовуються фразеологізми.

Також хорватська фразеологія має більше фразеологізмів, пов'язаних з морською тематикою та рибальством, оскільки Хорватія є країною з морським

узбережжям. Наприклад, *riba tri puta pliva (prvi put u moru, drugi put u ulju, treći put u vinu), ne zna da je more slano*. А українська фразеологія має більше фразеологізмів, пов'язаних з національною культурою та історією, таких як *заспівати думу* – глибоке переживання та вираження суму, *колишній колосок* – особа, що втратила свою енергію чи вроду. Також українська фразеологія має більше фразеологізмів, пов'язаних з природою та природними явищами, які відображають особливості природи України.

Отже, українська та хорватська фразеологія мають як схожості, так і відмінності, які відображають культурні та історичні особливості кожної мови.

1.4. Теоретичні засади емотивності та її взаємозв'язок із фразеологією

Людина може відчувати різноманітні емоції і вони є важливим елементом людської психології. Вони впливають на поведінку та реакції людини на зовнішні події. Емоції можуть бути викликані різноманітними факторами, такими як соціальне середовище, певний особистий досвід, генетичні та біологічні фактори, стиль життя тощо. Розуміння власних емоцій та їх впливу на життя допомагає людині краще розуміти себе та інших, покращувати взаємини зі своїм оточенням та досягати більшого рівня щастя та задоволення в житті.

Емоції – це один із виявів суб'єктивного ставлення людини до навколишньої дійсності і самої себе: психічне переживання, душевне хвилювання, що виникає в людини внаслідок дії на неї зовнішніх і внутрішніх подразників. Залежно від стану задоволення потреб емоції поділяються на позитивні, нейтральні та негативні. Виникненню будь-якої потреби завжди передують емоції незадоволення, що посилюється при кожній невдалій спробі задоволення потреби, якщо результат вчинку не досягнув поставленої мети. Біологічне значення негативних емоцій у цьому випадку полягає у тому, що вони спонукають організм до подолання перешкод, що заважають задоволенню потреб. Задоволення потреб спричинює виникнення позитивної емоції (задоволення, радості та ін.). Позитивні емоції виконують функцію «нагороди»

за успіхи в певній діяльності, спрямованої на задоволення наявних проблем людини, а також дозволяють організму швидко оцінити задоволення потреб.

Емоції і почуття мають зовнішнє вираження – експресію. Зовні емоції і почуття виражаються рухами м'язів обличчя (міміка), м'язів тіла (пантоміміка, жести, поза, осанка), змінами тону голосу, темпу мовлення.

Сильні емоції пов'язані із зміною кровообігу: у стані страху чи гніву людина блідне, тому що кров відтікає від зовнішніх покривів шкіри. Від сорому чи збентеження людина червоніє: кров приливає до обличчя. Страх посилює потовиділення, серце починає посилено битися, чи, навпаки, «завмирає». При гніві і радості збільшується частота дихання. Печаль або смуток супроводжуються розслабленням скелетних м'язів (зігнута спина, опущені руки, схилена на груди голова), уповільненням і невпевненістю рухів. У міміці ці почуття виражаються зведенням брів, опусканням куточків рота, появою характерних складок на лобі. Інше вираження емоцій радості: м'язовий тонус підвищений, осанка пряма, плечі розгорнуті, рухи енергійні і точні, брови в спокійному стані.

Навіть просте спостереження показує, що емоції і почуття людини відносно стійкі і мінливі. Навіть протягом одного дня людина може одночасно або послідовно переживати різні емоції і почуття. І це тому, що на неї впливають різні життєві ситуації, кожна з яких чинить свою дію: одні з них викликають радість, інші – занепокоєння, а треті – прикрість. При цьому різні переживання протікають не просто паралельно, а взаємно впливають один на одного, то послаблюючи, то посилюючи один одного. Взаємодіючи один з одним, емоції можуть «поєднуватись», утворюючи складні почуття. Зовнішня сторона цього явища добре відображена, наприклад, в пісні «День Перемоги», в словах – «радість зі сльозами на очах». Тут мається на увазі складна, єдина емоція, яка синтезує почуття радості, печалі і горя. Буває і так, що при зміні ситуації протилежні емоції і почуття змінюють один одного. Емоції і почуття – динамічні явища, що розвиваються. Від слабого переживання вони зростають до дуже сильного хвилювання, після чого відбувається стримування емоцій до повного їх зникнення, зокрема, в силу

адаптації або навпаки настає перехід в афективний стан. Людина як суб'єкт, що пізнає і змінює світ, тому не є байдужа до нього. «Око людського пізнання не сухе, навпаки, зволене пристрастями і волею» (Ф. Бекон).

Питання взаємозв'язку мови і мислення, мови і культури та мови і психології – постійно перебувають у полі зору мовознавців. Лінгвісти, як і психологи, не так давно почали ґрунтовно досліджувати в цьому контексті категорію емоцій, але не зважаючи на те, вже існує багато досліджень українських та зарубіжних мовознавців, які розкривають мовне вираження певних категорій емоцій на матеріалі різних мов (Л. І. Ніколаєнко, А. Спагінська-Прушак, Е. Сятковська та ін.).

За твердженням багатьох дослідників, почуття належать до явищ, які не можливо виразити словами, оскільки вони не мають структури. Проте фразеологізми стають одними із експресивних способів їх вираження, які суспільно створені для полегшення їхнього лінгвального відтворення, характеристики тих емоційно-психічних станів, які важко або неможливо висловити одним словом. Цінність фразеологічних одиниць як мовно-естетичних знаків національної культури засвідчило багато мовознавців. Серед них – Л. Г. Скрипник, В. Д. Ужченко, М. Т. Демський, В. М. Мокієнко, В. М. Телія, Л. І. Даниленко та інші.

Фразеологізми-емотиви є особливим видом фразеологічних одиниць, які мають сильний емоційний заряд і використовуються в мовленні для вираження почуттів, настрою та різних емоційних станів людини. Вони відображають емоційний вимір мови та допомагають передати інтенсивність вираження. У сучасному житті фразеологізми-емотиви мають важливе значення. Вони додають кольору та експресивності мовленню, допомагають передати настрої та висловити почуття у більш виразний спосіб. Оскільки емоції є важливою складовою нашого життя, використання фразеологізмів-емотивів допомагає підкреслити та підсилити наші емоційні враження в комунікації. Наприклад, такі фразеологізми-емотиви, як "вити з рук", "на межі вибуху", "на сьомому небі", "серце забивається" та інші, використовуються для передачі сильних почуттів,

наприклад, страху, радості, хвилювання, задоволення тощо. Фразеологізми-емотиви зустрічаються в різних сферах сучасного життя, включаючи мовлення, літературу, медіа, музику, рекламу тощо. Вони можуть бути використані у повсякденному спілкуванні, в медійних заголовках, у творчості артистів і письменників, а також у рекламних кампаніях для залучення уваги аудиторії.

РОЗДІЛ 2. ФРАЗЕОЛОГІЧНА ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ЕМОЦІЙ ЛЮДИНИ У СУЧАСНИХ ХОРВАТСЬКИХ ЗМІ

Фразеологічна вербалізація емоцій людини – це використання фразеологізмів для вираження емоційних станів та почуттів. Фразеологічні вирази допомагають виразити складні емоції за допомогою невеликої кількості слів та надають мовному виразу більшу експресивність та змістовність.

Фразеологізми є складовою частиною будь-якої мови. Вони визначаються як стійкі вислови, що складаються з декількох слів та мають звичайно нескладне значення, яке може відрізнитися від значень окремих слів. Фразеологізми є одним з найбільш сильних засобів виразності мови, оскільки вони створюють ефект оригінальності у висловлюваннях.

Фразеологізми можуть використовуватися для позначення різних емоцій людини. Наприклад, хорватський фразеологізм *biti na konju* використовується для позначення радості та задоволення, а фразеологізм *biti na tuci* використовується для позначення страждань та незадоволення.

Позитивні емоції – це стани емоційного благополуччя, радості та задоволення, що виникають в результаті приємних подій, думок та дій. Це можуть бути емоції, що виникають в результаті досягнення мети, успіху, взаємодії з друзями та рідними, відпочинку, спілкування з улюбленими тваринами тощо. До позитивних емоцій можна віднести такі стани, як щастя, радість, захоплення, любов, задоволення та інші.

Негативні емоції – це стани емоційного дискомфорту, неспокою та незадоволення, що виникають в результаті неприємних подій, думок та дій. Це можуть бути емоції, що виникають в результаті стресу, невдачі, розчарування, розлуки, травми, втрати та іншого. До негативних емоцій можна віднести такі стани, як гнів, роздратування, злість, розчарування, сум, тривога, страх, образа та інші. Ці емоції можуть мати різну інтенсивність та тривалість, і вони можуть впливати на фізичне і психічне здоров'я людини. Негативні емоції можуть бути корисними для людини, оскільки вони можуть допомогти в розв'язанні

проблем та забезпеченні безпеки, але якщо вони переважають, вони можуть призвести до погіршення емоційного та фізичного здоров'я.

Нейтральні емоції – це стани, коли людина не відчуває відчутних емоцій, таких як радість, гнів, страх або сум. Нейтральні емоції можуть включати такі стани, як спокій, зацікавленість, байдужість, задуманість або просто відсутність яскравих емоційних переживань. Це не означає, що людина не відчуває жодних емоцій, а просто те, що її емоційний стан не є сильним і не викликає яскравих відчуттів. Нейтральні емоції можуть бути корисні для збереження емоційного балансу та підтримання психічного здоров'я. Це може допомогти людині зосередитися на важливих завданнях, не дозволяючи емоціям перешкоджати їм. Також, нейтральні емоції можуть використовуватися для зменшення напруги та стресу, допомагаючи людині зберігати спокій і розуміння в ситуаціях, коли це потрібно.

2.1. Взаємозв'язок ЗМІ із фразеологією

Засоби масової інформації (ЗМІ), такі як газети, телебачення, радіо, інтернет та соціальні медіа, мають значний вплив на суспільство. Вони є головними джерелами інформації для багатьох людей, а їхній зміст може впливати на думки, переконання та поведінку суспільства. Засоби масової інформації можуть формувати громадську думку та визначати, які теми є важливими для обговорення, а які – ні. Проте, вони також мають і свої недоліки, зокрема, можуть поширювати неправдиву інформацію, зловживати владою та впливати на свідомість людей шляхом маніпулювання інформацією. Тому важливо мати критичне ставлення до інформації, яку ми отримуємо через ЗМІ, та шукати додаткові джерела інформації для більш об'єктивного розуміння подій і явищ. Крім того, ЗМІ можуть впливати на культурні стереотипи та норми, що може впливати на погляди людей на гендерну рівність, расову та етнічну толерантність, права ЛГБТ-спільноти та інші соціальні питання. Такий вплив може бути як позитивним, так і негативним, залежно від того, які цінності та переконання пропагує ЗМІ. Можемо зробити висновок, що засоби масової

інформації мають значний вплив на суспільство та можуть впливати на його розвиток та культурні зміни, тому важливо, щоб вони діяли відповідально та професійно, дотримуючись стандартів журналістики та розуміючи свою відповідальність перед громадськістю. Також важливо, щоб громадськість мала доступ до різноманітної, об'єктивної та незалежної інформації, що допоможе їй формувати свої власні думки та переконання.

Засоби масової інформації, як впливове джерело донесення інформації, використовують фразеологію, яка є її невід'ємною частиною мовленнєвої культури. Взаємозв'язок між ЗМІ та фразеологією полягає у тому, що фразеологізми є не тільки елементами мови, а й важливою складовою культури. Вони передають специфіку мислення та світогляду народу, його традиції та історію. Фразеологізми у ЗМІ мають свої власні значення та вживання, які можуть відрізнятися від інших мов, проте водночас можуть бути і спільними із фразеологізмами інших мов.

Використання фразеологізмів у ЗМІ має кілька функцій. По-перше, вони допомагають збагачувати мовлення та роблять його більш експресивним і кольоровим. Фразеологізми можуть передати дуже влучніший зміст за допомогою звичайних слів, що дозволяє говорити лаконічніше і зрозуміліше. По-друге, фразеологізми у ЗМІ можуть сприяти підтриманню та розвитку культури та ідентичності, оскільки вони є однією з особливостей місцевої мови та відображають специфіку мислення та світогляду народу. Використання фразеологізмів у ЗМІ допомагає зберігати традиції та особливості мовлення, які є важливим елементом національної культури. По-третє, фразеологізми у ЗМІ можуть використовуватися для покращення взаємозв'язку з читачами, використовуючи загальноживане мовлення.

2.2. Репрезентація емоції щастя за допомогою фразеологізмів

Щастя та радість – це обидві позитивні емоції, які виникають в результаті приємних подій, думок та дій. Обидві емоції можуть викликати в людини відчуття щастя та задоволення, але вони мають різну природу. Радість – це

короткочасна емоція, що виникає в результаті приємної події, наприклад, зустрічі з друзями, досягнення успіху або отримання подарунка. Вона може виникнути раптово і зникнути так само швидко. Щастя – це більш стійка емоція, що відображає загальний стан емоційного благополуччя та задоволення від життя. Відчуття щастя можуть виникати з різних причин, включаючи успіх у роботі, гармонійні стосунки із близькими людьми, здоров'я та благополуччя.

Аналіз фразеологізмів, віднайдених на хорватських сайтах новин, дозволив виявити такі семантичні моделі, що описують щастя:

- 1) **Відчуття легкості під час руху, перебування на небесах та раю:** *Biti u sedmom nebu, sretan do neba, kao da je u raji, kao da je dobio krila, kao da je na vrhu svijeta, kao da je duša na nebu.*
- 2) **Затьмарення розуму, втрата самоконтролю, порівняння з почуттям божевілля.** Ці поняття ототожнюють із нездоровим станом розуму, емоційного збурення, неадекватності поведінки та використовують їх для підсилення виразності та емоційної насиченості висловлювання. Наприклад, *lud od sreće, pijan od sreće.*
- 3) **Реакція (фізична, мовленнєва) часто виражена поведінковою реакцією.** зовнішнім виявом щастя лишається посмішка та сміх. Це може бути реакція на кумедний вчинок, сенс якого зводиться до загальноприйнятого смислового тлумачення «багато і сильно сміятися». Наступні ідіоми описують цей стан: *Osmijeh od uha do uha, pasti mrtav od smijeha, smijati se kao lud na brašno, sreća se komu smiješila, kao da tu sunce smiješi, suze radosnice.*
- 4) **Використання у семантичних словосполученнях компоненту серця.** Компонент "серце" використовують у фразеологізмах, оскільки воно є символом емоцій та почуттів людини. Серце є головним органом кровообігу та одним з важливих органів, що відповідають за емоційний стан людини. У фразеологізмах з компонентом "серце" використовуються

метафори, які відображають відчуття та емоції людини, що підсилює емоційний зв'язок між співрозмовниками. Такі вирази є кольоровими, емоційними та виразними, що дозволяє передати влучно ту емоцію чи почуття, яке хоче висловити оратор. Приклади: *lako je pri srcu, od srca (se nasmijati), srce je zaigralo od radosti/sreće*.

5) Використання у семантичних словосполученнях компонент рук. Його використовують у фразеологізмах, оскільки він є одним з найважливіших та найбільш активних органів людини. Руки відіграють важливу роль у повсякденному житті, у виконанні різноманітних робіт та дій. У фразеологізмах з компонентом "руки" часто використовуються метафори, які відображають дії людини, її поведінку, взаємодію з іншими людьми тощо. Такі фразеологізми є дуже виразними та ефективними, оскільки руки є символом дії та активності людини. Вони допомагають підкреслити енергійність, наполегливість та цілеспрямованість людини, яка виконує ті чи інші дії. Наприклад, *ide od ruke, trljati ruke*. А фразеологіми *biti sretne ruke, roditi se pod sretnom zvijezdom* мають значення, що ця людина везуча, щаслива, удачлива, відповідником в українській мові буде *народитись під щасливою зіркою*.

б) Компонент "щастя" у фразеологізмах. У фразеологізмах з компонентом "щастя" використовуються метафори, які відображають стан людини, яка переживає радість та задоволення від життя, або навпаки, почуття розчарування та незадоволення. Наприклад, *sjati od sreće, sreća se okrenula, kao da pjeva od sreće*.

А також мусимо виділити фразеологізми, які хорватські ЗМІ використовують аби описати короткочасну емоцію радості, наприклад, *biti izvan sebe od radosti, biti lud od radosti, topiti se od radosti, srce zaigralo od radosti*.

Словник хорватських фразеологізмів, які описують емоцію щастя, зібрані із сайту новин Jutarnji list:

1. *Biti sretne ruke* – 01. prosinac 2011. *Vatreni su dosad dvaput bili sretne ruke*, karta nije išla samo za Euro u Portugalu!

2. *Dobiti krila* – 02. travanj 2017. OSIJEČANI DETEKTIRALI RAZLOG PORAZA
'Jedna lopta je promijenila smjer, tu je Dinamo dobio krila, a mi smo malo pali, što se smije događati'
3. *Lijepo je pri srcu* – 31. svibanj 2022. 'Ovo je veliki, baš veliki uspjeh! Kad pomislim koga sve nije bilo na Final Fouru, lijepo mi je pri srcu'
4. *Lud od sreće* – 01. listopada 2012. Vujčić lud od sreće: 'Ovo je bolje od naslova s Maccabijem!'
- 5) *Osmijeh od uha do uha* – 24. srpanj 2014. OSMIJEH OD UHA DO UHA Blanka Vlašić dobro se zabavljala s bratom Lukom na plaži.
- 6) *Pijan od sreće* – 14. veljača 2011. Nina i Valdi Šker: Pričali smo satima. Bio sam pijan od sreće i još se tako osjećam
- 7) *Suze radosnice* – 05. listopada 2022. Slavlje i ukrajinske suze radosnice ubrzo je zamijenila nevjerica: 'Lica su im žuta kao vosak'
- 8) *Umrijeti od smijeha* – 17. lipanj 2022. 'Umro sam od smijeha!' Modrićev suigrač otkrio kako je Luka 'spustio' jednoj od najvećih zvijezda nogometa
- 9) *U sedmom nebu* – 13. siječanj 2017. ANTE ČAČIĆ NA SEDMOM NEBU Legendarni Marcello Lippi ga uoči borbe za broncu pohvalio za sjajne igre Hrvatske na Euru u Francuskoj
- 10) *Ide od ruke* – 02. travanj 2021. Bidenu sve ide od ruke: Dva Nobleovca nahvalila njegov megaplan oporavka, a u anketama 'rastura
- 11) *Roditi se pod sretnom zvijezdom* – 17. srpanj 2022. 'Kaj ste u panici, zabit ćemo..' Dinamovci, opustite se. Pa tu je čovjek rođen pod sretnom zvijezdom!
- 12) *Sjati od sreće* – 10. prosinac 2022. «Pa Hrvatska je svjetski Brazil! Vatreni ispalio rečenicu za pamćenje o najluđu reprezentaciji' Zemlja od četiri milijun ljudi daje toliko pozitivnih stvari, postiže toliko uspjeha... To je nevjerojatno». «Borna Sosa sjao je od sreće, a njegova izjava o 'europskom Brazilu', oduševit će navijače»
- 13) *Sreća se okrenula* – 19. studeni 2009. «Portugal slomio Ćiru: Nisam uspio, meni je sreća očito okrenula leđa»
- 14) *Trljati ruke* – 09. listopada 2022. Talijani izvukli neugodnu skupinu, ali Mancini zadovoljno trlja ruke: 'Protivnici su nam poželjni'

2.2. Репрезентація емоції страху за допомогою фразеологізмів

У фразеології страх сприймається як дуже негативна емоція, яка виникає в результаті переживання різних ситуацій. Страх є однією з базових негативних емоцій. Розрізняють зовнішній і внутрішній страхи, відповідно до норми – нормальні і патологічні страхи. На думку польської дослідниці А. Пайдзінської, важливо зважати на їхні загальні ознаки, а саме: зміну у часі, незалежність (значною мірою) від волі людини, зміни інтенсивності. Відповідно до цього за критерієм тривалості вирізняють страх як короткочасне явище – переляк, і як стійку рису характеру, відому як боягузтво. За критерієм інтенсивності людський страх може варіюватися від переляку (найслабкіший ступінь страху) до паніки й жаху (найсильніший ступінь емоції, що супроводжується відразою). Зважаючи на таку особливість емоції страху, передбачаємо лінгвокультурну універсальність фразеологічного відтворення цього стану. Оскільки людина пізнає світ за допомогою органів чуття, тобто за допомогою свого тіла, то й реакції на емоції та внутрішні переживання виражає, перекладаючи мову емоцій на мову тіла. Багато психіатрів вважають, що страх є однією з найсильніших емоцій, і тому існує більше фраз, які описують його, ніж щастя.

Аналіз фразеологічних одиниць, віднайдених на хорватських сайтах новин, дозволив виявити такі семантичні моделі, які описують страх:

1) Фізичні зміни та реакції організму на страх з використанням іменникових складників: коліна, кров, кістки, шкіра, серце та п'яти. Ці фрази показують стан страху, його силу, початок або тривалість. Страх може проявлятися також через фізичну слабкість людини, внаслідок чого порушуються деякі функції організму, тобто вона втрачає здатність рухатися чи говорити, на що вказують наступні фразеологізми: *koljena klecaju od straha, odsjekle su se noge, pregristi jezik, ugristi se za usnu, tjerati strah u kosti, kao da mu se srce palo, kao da mu se srce stisnulo, stati kao ukopan, trese se kao prut na vodi.* Страх належить до сильних емоцій, тому реакція

серця гіперболізована. Ці моделі відображають ті фізіологічні прояви, які можуть супроводжувати емоції страху та допомагають візуалізувати та уявити ті фізичні симптоми, які можуть виникати при страху та розуміти їхні наслідки. В основному серце – той орган, що найбільше “відповідає” за емоції, ним людина “відчуває”, тож не дивно, що страх позначається через метаморфозу із серцем. Не менш важливим для життя людини є дихання, тому сильний переляк проявляється тимчасовою зупинкою звичної діяльності організму: *ostati bez daha, umrijeti od straha*.

- 2) **Концептуальна метонімія холоду в зображенні страху.** Наприклад, *ledi se (sledila se) krv u žilama, zebe (zazeblo je) oko srca koga, koža se ježi (naježi) komu*. Холод асоціюється із страхом через кілька причин: 1. Біологічна реакція: Коли людина відчуває страх, її організм реагує на це, вивільнюючи адреналін, що підвищує пульс та дихання, збільшує кровотік, активізує нервову систему та підвищує тілесну температуру. Це може призвести до відчуття спеки та пітливості. Але коли страх стає дуже сильним, організм може відповісти на нього зниженням тілесної температури, що може призвести до відчуття холоду. 2. Фізична ізоляція: Відчуття холоду може бути пов'язане з ізоляцією та відчуженістю. Коли людина відчуває страх, вона може відчувати потребу в тому, щоб захиститися та відділитись від небезпеки. Це може призвести до відчуття самотності та холоду. Отже, холод може асоціюватися із страхом через біологічні реакції, асоціації та відчуття ізоляції.
2. **Колір, що характеризує колір страху.** Одним із ще не згаданих фізіологічних проявів страху є блідість. Як відомо, страх може викликати фізіологічну реакцію в організмі, яка включає в себе вироблення адреналіну. Цей гормон може зменшувати кровопостачання в обличчі, що призводить до блідості шкіри. Таким чином, блідість може бути сприйнята як ознака страху чи тривоги. Крім того, у багатьох культурах, блідість асоціюється з хворобою, смертю чи слабкістю, що може підсилювати враження страху. Часто можна почути наступні фрази: *blijed kao kreda, blijed kao krpa, blijed kao avet, blijed kao smrt, bez kapi krvi*.

3. **Концептуальна метафора ВГОРУ – ЦЕ ДОБРЕ.** Проаналізуємо ідіому *srce je sišlo u petu*, яка вказує на те, що хтось був дуже наляканий і не міг перевести дихання через страх і, можливо, знепритомнів. Це підтверджує той факт, що вниз – це «погано», а вгору – «краще», згідно з чим також існують концептуальні метафори вгору – це добре. Отже, серце «впало», тобто «пішло» на гірше. Крім того, фразеологізми, що використовують ці моделі, можуть бути корисними для опису емоційних станів та сприяти більш ефективному спілкуванню між людьми.
4. **Порівняння відчуття переляку з побаченим, що наштовхує на страх.** Наприклад, *kao da gleda u zmiju, kao da je vidio duha, kao da je vidio vraga*. Однією з найпоширеніших причин страху є страх смерті, страх піти і не повернутися. Ідіома, яка свідчить про це – *rogledati smrti u oči*.

Також можемо відзначити хорватсько-українські фразеологічні паралелі для вираження емоції страху: *Kosa mi se diže na glavi* – Волосся стає дибким, *Blijed kao smrt* – Блідий як смерть, *Plašiti se vlastite sjene* – лякатись власної тіні, *Trnuti od straha* – Тремтяти від страху. З іншого боку, будь-яка фразео-система відзначається ідіоетнічністю, унікальністю, характеризує мову в її індивідуальній своєрідності, наприклад, у хорватській мові *utjerati (uliti) kome strah u kosti, strah i trepet*, а в українській *боятися, як вогню; мурашки по шкірі*.

Словник хорватських фразеологізмів, які описують емоцію страху, зібрані із сайту новин Jutarnji list:

1. *Bez kapi krvi* – 18. rujan 2013. Košarka, kiša, splitski poraz... Modre će u četvrtak opet gledati samo obitelj i prijatelji. « Ivankoviću nakon Poljuda ni dobra vila ne može dati alibi da pozove na stadion bez krova gledati momčad bez kapi krvi. »
2. *Blijed kao kreda* – 21. listopad 2022. Livaja kao Lewa, poigravao se sa Štalom, ali opet je tužni junak! Hajduku se ruše snovi o tituli... «Međutim, Hajduk je i ovaj put igrao samo prvo poluvrijeme, u drugom se ugasio, do

- kraja je postao blijed kao kreda i to je skupo platilo, ruše mu se snovi o tituli.
- »
3. *Drhtati od straha* – 13. studeni 2022. Hoće li Ante Čačić na Rujevici čuvati Dinamove reprezentativce za Zlatka Dalića? Odgovor se već zna...«Nacije koje imaju svoje reprezentacije u Katru doslovno drhte od straha, zatvaraju oči kod svakog starta, svakog skoka, svakog sprinta... »
 4. *Gledati smrti u oči* –17. ožujak 2011. Barišić: Mamić će doći na derbi s Hajdukom, jer svi pravi džekovi gledaju smrti u oči
 5. *Koljena klecaju* – 23. veljača 2022. Manchester United se izvukao iz ponora, Vrsaljko ga propustio dotući! Mladić spasio RONALDA & Co. «Demonstrirao je natjecateljski karakter, kad se igra na vrhunskoj sceni i za velike uloge Vrsaljku ne klecaju koljena, tada je najbolji.»
 6. *Koža se ježi* – 13. listopad 2016. KOMENTAR GLAVNOG UREDNIKA SPORTSKIH NOVOSTI Brunu Marića napala je organizirana naoružana skupina! Točno su znali koga traže i gdje će ga naći...I to je najžalosnije. Koliko je samo javni prostor, portali i društvene mreže, zagađen komentarima i tekstovima od koji se ježi koža, toliko zloradosti, prijetnji, otvorenih poziva na nasilje, od "dobio je što je zaslužio" do "spavaš li mirno, i ti, Ivane Bebeku?".»
 7. *Ledi se krv u žilama* – 09. travanj 2020. I DANAS NAM SE LEDI KRV U ŽILAMA KAD POGLEDAMO START KOJI MU JE UNIŠTIO KARIJERU! 'Nikad neću shvatiti zašto je Kovač to napravio...
 8. *Odsjekle su se noge od straha* – 11. veljača 2018. HRVATSKI OLIMPIJAC OTKRIO ZAŠTO NIJE MOGAO ZAVRŠITI UTRKU 'Bilo je -15 na stazi! 'Odsjekle su mi se noge' i počeli su me hvatati jaki grčevi'
 9. *Stati kao ukopan* – 07. lipanj 2017. VIDEO: DINAMOVA ZVIJEZDA ZABILA GOL DANA Golman je ostao kao ukopan: Pogledajte zašto se u Africi priča o njegovom 'projektilu'.
 10. *Zalediti se* – 21. studeni 2017. DINAMOV DRAGULJ OSTAO ZALEĐEN NA KLUPI. To ga jako pogađa i sve se više povlači u sebe: Veliki talent svakom je minutom neigranja sve bliže odlasku

11. *Uliti strah u kosti* – 12. kolovoz 2022. ‘*Ulili su nam strah u kosti, tretiraju nas kao komade mesa i drže naše živote u svojim rukama*’

2.3. Репрезентація емоції люті за допомогою фразеологізмів

Лють – це емоція, яка виникає внаслідок негативного досвіду, такого як образа, обман, зрада або неправда. Ця емоція часто пов'язана зі злістю та агресією, і може виявлятися в різних формах, від легкої роздратованості до небезпечної агресії. Лють може мати фізіологічні прояви, такі як підвищений тиск, швидкий пульс, підвищена температура тіла та пітливість. Також можуть виникати психологічні симптоми, такі як відчуття безпорадності, розлючення, роздратування та неврівноваженість. Лють може бути корисною для людини, якщо вона використовує її для захисту своїх прав та інтересів, але також може бути шкідливою, якщо вона призводить до агресії та насильства.

Аналіз фразеологічних одиниць, віднайдених на хорватських сайтах новин, дозволив виявити такі семантичні моделі, які описують лють:

- 1) **Порівняння із відповідною поведінкою тварин.** У фразеології порівняння з поведінкою тварин використовуються для того, щоб більш яскраво та емоційно передати певний сенс або відтінок значення виразу, або ж для того, щоб зробити його більш запам'ятовуваним та зрозумілим. Певні риси поведінки тварин мають відповідний емоційний заряд, який може бути легко зрозумілий людиною. Наприклад, в українських фразеологізмах часто використовують порівняння з котами, наприклад, *як кіт з гарячої каші зійшов*, оскільки коти відомі своєю ловкою та швидкою реакцією на небезпеку, а також своєю незалежністю та самовпевненістю. Це дає можливість передати виразність та емоційність виразу, який містить таке порівняння. Також, порівняння з поведінкою тварин можуть використовуватися для того, щоб передати певні риси характеру або стану людини, які можуть бути порівняні з поведінкою тварин. Наприклад, у фразеологізмі *бути як риба у воді* використовується, щоб порівняти з

поведінкою риби, яка відчуває себе комфортно у воді, щоб передати ідею про те, що людина відчуває себе добре в певному середовищі або в певних умовах. Такі порівняння можуть бути також спільними для багатьох мов та культур, і вони можуть мати свій корінь у народних переказах, легендах та інших формах народного мистецтва. Отже, порівняння з поведінкою тварин у фразеологізмах використовуються з метою розуміння виразу краще, передати емоційний заряд та запам'ятати його легше. Вони допомагають зробити мовлення більш зрозумілим та ефективним, а також можуть бути цікавими для вивчення культурних особливостей різних народів та мов.

Наприклад, хорватські відповідники: *bijesan kao ris, bijesan kao risa kad joj se uzme mlado, griješiti se kao vuk, ljut kao zmija, ljut kao ris na lovu, ljut kao ris kad izgubi lovinu, ljut kao medvjed na med, bijesan kao pas, ljut kao ris, siktati kao zmija.*

2) Поняття гніву, які включають в себе взаємодію з якоюсь частиною тіла.

Ідіома *spustiti nos* або *imati nos do poda* означає «образитися, злитися», тому що ображений опускає голову і не хоче показувати свої почуття через те, що він занадто гордий. *Gristi nokte* – це фраза, яка демонструє крайнє невдоволення поточною ситуацією, що супроводжується скреготом зубів або кипінням гніву в серці. Фраза *ustati na lijevu nogu* означає, що людина в поганому настрої, незадоволена і зла без особливої причини. Цей добре відомий поділ на лівих і правих походить від того, що права сторона вважається позитивною і хорошою, тоді як ліва сторона вважається неправильною, незвичною і негативною. Фрази, що позначають сердитий погляд, несуть в собі образ людського обличчя з насупленим чолом, насупленими бровами і напівприкритими повіками, такі як *prodoran pogled, sijevati kome vatru iz očiju, sipati vatru iz očiju.*

3) Втрата контролю над собою або відчуття накопиченої люті виражається такими фразами: *kipjeti od bijesa, biti izvan sebe, kidati se na rezance, iskočiti iz kože, jurnuti kome krv u glavu.* Саме в семантичному осаді цієї останньої фрази зображена людина, яка почервоніла, чії вени розширилися і яка

ГОТОВА вибухнути.

**Словник хорватських фразеологізмів, які описують емоцію люті, зібрані
із сайту новин Jutarnji list:**

1. *Biti izvan sebe* – 09. prosinac 2022. Petković izvan sebe: ‘Iskočio bih iz kože! Ovo je najvažniji gol u mom životu! A govorio mi je otac...‘
2. *Prodoran pogled* – 24. studeni 2022. Messijev put do božanstva opet je pretvoren u dramu, ima li ovaj put snage stati uz rame Maradoni? Kompletna karijera Lea Messija u argentinskoj reprezentaciji stane u jedan kadar: Messi utučeno čeka dodjelu srebrne medalje na Svjetskom prvenstvu 2014., baci prodoran pogled na pehar - i vrijeme kao da se smrzava.
3. *Iskočiti iz kože* – 09. prosinac 2022. Petković izvan sebe: ‘Iskočio bih iz kože! Ovo je najvažniji gol u mom životu! A govorio mi je otac...‘
4. *Ljut kao ris* – 09. veljača 2015. Ronaldo nakon poraza slavio rođendan, predsjednik Reala ljut kao ris, bijesni i navijači
5. *Kipjeti od bijesa* – 01. lipanj 2020. Direktor Osijeka kipti od bijesa: ‘Dotičnom ni ime neću spomenuti, nek makne kvačicu iz prezimena‘

2.4. Репрезентація емоції суму за допомогою фразеологізмів

Сум – це емоційний стан, який характеризується почуттям глибокої туги, болю, втрати або незадоволення. Це може бути викликано різними причинами, такими як смерть близької людини, розрив відносин, невдачі в житті або проблеми зі здоров'ям. Сум може мати фізичні прояви, такі як поганий апетит, проблеми зі сном, втома та загальна слабкість. Люди можуть проявляти сум по-різному, від замкненості та пасивності до агресивності та роздрату жемості. Для подолання суму можуть знадобитися різні підходи, такі як підтримка від близьких людей, психотерапія, медитація та фізична активність.

Аналіз фразеологічних одиниць, віднайдених на хорватських сайтах новин, дозволив виявити такі семантичні моделі, які описують сум:

1) Поняття смутку присутнє у соматичних словосполученнях із

компонентом серце. Воно найчастіше асоціюється з виразами та фразами, які описують духовний стан людини після того, як хтось її скривдив, тобто розбив серце. Саме розбите серце вказує на сильний психологічний біль, наприклад, у фразеологізмі *srce ruce komu za kim, kako se srce steže kome, i kako srce boli або boli duša, srce se stegnulo, teško je pri srce.* Як видно з останнього прикладу, біль дуже часто є проявом смутку.

- 2) **Концепт відчуття холоду** відображають наступні фразеологізми: *hladno je oko srca komu, zazeblo je oko srca koga.*
- 3) **Гіркий смак**, наприклад, *ostaje gorak okus u ustima.*
- 4) **Концепт сліз та плачу** найчастіше відображає почуття суму. Наприклад, *isplakati dušu, plakati kao malo dijete, zaplakati kako kišna godina, kidati se od plača, plakati kao kiša, roniti gorke suze, dirnuti do suza, gušiti se u suzama, udariti u plač, gutati suze.*
- 5) **Положення тіла** також може змальовувати внутрішній смуток людини. Наприклад, *držati se kao pokisla kokoš.*

Словник хорватських фразеологізмів, які описують емоцію люті, зібрані із сайту новин Jutarnji list:

1. *Duša me boli* – 16. prosinac 2016. 'DUŠA ME BOLI ZBOG TOGA, ALI MORAM...' Posljednji put hrvatska navijačka scena ovo je doživjela prije 17 godina
2. *Srce me boli* – 03. travanj 2020. 'TEŠKO MI JE BEZ OBITELJI! SRCE ME BOLI I NIJE MI LAKO KAD VIDIM KAKO JE U HRVATSKOJ I ZAGREBU' Hrvatska heroína 'zatočena' na hladnom sjeveru
3. *Dirnuti do suza* – 01. svibanj 2022. VIDEO: Ivica Osim emotivnim je govorom dirnuo do suza i ušao u povijest: 'Ovo je jedino što mogu napraviti' Po jednom nenogometnom potezu Osim će zauvijek ostati upamćen u Bosni i Hercegovini.
4. *Roniti gorke suze* – 11. veljača 2022. FOTO: Jedna od najljepših priča Igara! Slavlje i suze u obitelji slavnog ljubavnog para: 'Svi su plakali...' Švicarka

udana za nogometaša iz Titove Mitrovice, napokon je u biografiju dodala i olimpijsko zlato. «Gorke suze zamjenile se suze radosnice»

5. *Srce mi puca* – 18. rujan 2015. «Srce mi puca jer Arena nije puna»

6. *Hladno oko srca* – 07. studeni 2009. 'TEŠKO MI JE BEZ OBITELJI! SRCE ME BOLI I NIJE MI LAKO KAD VIDIM KAKO JE U HRVATSKOJ I ZAGREBU' Hrvatska heroina 'zatočena' na hladnom sjeveru: «... Čakovec, grad Zrinskih, jučer je napala kiša. Danas bi trebalo biti suho, na večer pak hladno. Hladno oko srca. Kome, Međimurju ili Hajduku?..»

2.5. Репрезентація емоції здивування за допомогою фразеологізмів

Здивування – це емоція, яка виникає, коли людина опинилась в несподіваній ситуації або дізналась неочікувану інформацію. Ця емоція може виявлятися у різних формах, від поміркованого зацікавлення до сильного захоплення. Здивування може мати фізіологічні прояви, такі як підвищений пульс, підвищення тону м'язів, збільшення рівня адреналіну та інших гормонів стресу. Ця реакція може бути корисною, оскільки допомагає людям пізнавати нові речі та реагувати на зміни в нашому житті. Здивування може також сприяти розвитку нашої творчості та фантазії, оскільки воно може стимулювати наші головні зусилля та допомагати нам думати за межами звичних рамок. Здивування може бути джерелом нашої мотивації та натхнення, оскільки воно може наповнити нас новими ідеями та енергією.

Здивування – це найкоротша емоція за тривалістю – вона триває максимум кілька секунд. Коли ми розуміємо, що відбувається, момент подиву вже минає, і після цього здивування може перетворитися на страх, злість чи огиду, а також на щастя, залежно від того, що нас здивувало. За мікровиразом обличчя дуже важко диференціювати і розмежувати почуття страху і почуття здивування, оскільки їхні мікровирази обличчя дуже схожі. Однак, на відміну від мікровиразу, який вказує на страх, при подиві брови і повіки зазвичай підняті, а рот відкритий.

Аналіз фразеологічних одиниць, віднайдених на хорватських сайтах

новин, дозволив виявити такі семантичні моделі, які описують здивування:

- 1) Використання у фразеологізмах назви різних частин тіла задля зображення здивування: *Kao da je pao mrak na oči, ne možeš vjerovati svojim očima/ ne vjerovati vlastitim ušima, križati se lijevom rukom, pala mu čeljust, oboriti s nogu, uhvatiti na krivoj nozi, lupiti se po glavi, smrklo se pred očima.*
- 2) Вживання у фразеологізмах назви природних реалій та надприродних явищ. Наприклад, *pasti s Marsa, kao grom iz vedra neba, kao da vidim vraga.*

Словник хорватських фразеологізмів, які описують емоцію здивування, зібрані із сайту новин Jutarnji list:

1. *Pao je mrak na oči* – 15 srpanj 2015. Benitez pao mrak na oči: Ronaldo izazivao, pa je brutalno prizemljen! Cristiano Ronaldo je dosad već morao naučiti kakav je igrač njegov suigrač Pepe, koji slovi za jednog od najgrubljih nogometaša današnjice. Ali očito nije naučio lekciju, pa mu je Pepe ponovno morao "očitati bukvicu".
2. *Kao grom iz vedra neba* – 06 veljača 2009. Vlak kao grom iz vedra neba: Nisam zadovoljan, previše je nervoze i priče.
3. *Pasti s Marsa* – 28. srpanj 2009. Da je netko pao s Marsa, uopće ne bi shvatio da je Dudu toliko pazirao!
4. *Ne vjerovati vlastitim očima* – 31. listopad 2015. FOTO: NIJE MOGAO VJEROVATI VLASTITIM OČIMA. Zamolio sam ga da se makne, a kadaje podigao pogled, ostao sam u šoku!

2.6. Репрезентація байдужості за допомогою фразеологізмів

Байдужість не є емоцією, але якщо розглядати її як настрій, то це може бути станом, коли людина не проявляє жодних емоцій або інтересу до подій навколо. Це може бути проявом втоми, нудьги або депресії. Людина в цьому стані може відчувати відсутність енергії і мотивації, не бачити значення в роботі,

відносинах або інших аспектах життя. Це може впливати на її психічний стан та спричиняти відчуття втрати у житті. Байдужість може бути короткочасною, якщо вона пов'язана зі звичайною втомою, але якщо вона триває довгий час, то може бути проявом серйозних проблем зі здоров'ям або психікою. У такому випадку, важливо звернутися до фахівців та отримати допомогу.

Аналіз фразеологічних одиниць, віднайдених на хорватських сайтах новин, дозволив виявити такі семантичні моделі, які описують байдужість:

- 1) **Ототожнення байдужості з неживими предметами.** Наприклад, *biti ravnodušan kao kamen, biti ravnodušan kao zid, biti ravnodušan kao drvo.*
- 2) **Використання частин тіла задля зображення байдужості у фразеологізмі.** Наприклад, *odmahivati rukom, prekriženih (skrštenih) ruku, ne boli me glava (za koga).*
- 3) **Порівняння стану байдужості з людьми.** Наприклад, *biti ravnodušan kao pijanac na groblju, biti ravnodušan kao mrtvac, biti ravnodušan kao da se to ne ti.*

Словник хорватських фразеологізмів, які описують емоцію байдужість, зібрані із сайту новин Jutarnji list

1. *Odmahivati rukom* – 31. svibanj 2017. «KOJI SU ODMAHIVALI RUKOM BILI SU U KRIVU, HAJDUKOV TRANSFER GODINE JE PRED REALIZACIJOM. Nekad veliko iznenađenje Vatrelih vraća se na Poljud!»

РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ЗМІНИ У ФРАЗЕОЛОГІЇ ХОРВАТСЬКОЇ МОВИ

Сучасні зміни у фразеології хорватської мови включають як і зміни в значеннях традиційних фразеологізмів, так і створення нових виразів.

Одна з головних тенденцій сучасної хорватської фразеології – це збільшення кількості фразеологізмів, які містять слова або вирази з інших мов, особливо англійської. Такі фразеологізми називаються кальками і вони використовуються в хорватській мові для вираження нових ідей і понять, які не мають відповідних фразеологізмів у хорватській мові. Прикладами таких фразеологізмів можуть бути *"biti u loopu"* (бути в петлі) для вираження стану повторення чогось, або *"biti u trendu"* (бути в тренді) для вираження модності або актуальності чогось. Іншою тенденцією в хорватській фразеології є зміна значень деяких традиційних фразеологізмів. Наприклад, фразеологізм *"biti u problemima"* (бути в проблемах) тепер може використовуватися для вираження будь-якої складної або незручної ситуації, а не тільки для вираження серйозних проблем. Також, у сучасній хорватській фразеології можна помітити збільшення кількості фразеологізмів, які використовуються в інформаційних технологіях та інтернеті. Наприклад, фразеологізм *"kliknuti na gumb"* (клацнути на кнопку) використовується для позначення дії, яку потрібно виконати на комп'ютері, або *"zaključati računalo"* (забезпечити комп'ютер) – для вираження дії забезпечення безпеки комп'ютера. Загалом, сучасні зміни у фразеології хорватської мови свідчать про те, що мова постійно розвивається та адаптується до змін у суспільстві та технологіях. При цьому, традиційні фразеологізми можуть змінюватися в значеннях або використовуватися разом з новими, що створює багато можливостей для творчості та виразності в мовленні. Також, важливо відзначити, що зміни в хорватській фразеології не є ізольованими від змін в інших аспектах мови. Зокрема, зміна соціальних та культурних умов життя людей може впливати на вживання традиційних фразеологізмів, а також на появу нових виразів. Хорватська мова має багату традицію фразеології, яка складається з численних унікальних виразів, які

характеризуються високою експресивністю та виразністю. Деякі з національних унікальних фразеологізмів у хорватській мові наступні:

1. *"Lupati kao morski pas"* (битися як акула) - використовується для опису дуже жорсткої, агресивної поведінки.
2. *"Cijela ova priča smrdi na ribu"* (ця вся історія пахне рибою) - використовується для опису ситуації, коли щось нещире, підозріле або неправильне.
3. *"Gdje su sada te djevojke što su cvilele za mnom?"* (Де ж тепер ті дівчата, які плакали за мною?) - використовується для іронічного опису ситуації, коли людина змінила свої погляди чи поведінку, а її колишніх прихильників більше не цікавить.
4. *"Piti kao zvijer"* (пити як звір) – використовується для опису дуже сильної, неконтрольованої п'янки.
5. *"Čekati kao vuk dlaku mijenja"* (чекати як вовк змінює шкуру) - використовується для опису дуже довгої та безрезультатної очікування.
6. *"Kao mačka oko vruće kaše"* (як кіт навколо гарячого каші) - використовується для опису людей, які не можуть вирішити, чи варто ризикувати, чи краще залишитися на місці.

Висновок

У цій дипломній роботі було досліджено фразеологізми з одного із найпопулярніших сайтів новин Хорватії – Jutarnji list.

Опрацьовано загалом 185 фразеологізмів, з них було відзнядено 41 на сайті Jutarnji list. Період публікування тих статей охоплює період із 2009 до 2022 року, проте найбільша кількість новин із використанням фразеологічних одиниць із описом емоцій людини (16) була використана у минулому 2022 році.

Майже всі новини, у яких використовувались дані фразеологічні одиниці, які виражають певні емоції, стосувались новин спорту. Це тільки підтверджує той факт, що спорт у Хорватії є дуже важливою частиною культури та ідентичності нації. Хорвати дуже патріотичні та емоційні, тому коли справа стосується спорту, вони можуть бути дуже енергійними та експресивними, паготів і тоді коли хорватські спортсмени досягають великих успіхів на міжнародних змаганнях, що також збільшує емоційність та гордість від їх перемог. А також деякі новини стосувались ситуації в Україні після російського вторгнення.

Було проаналізовано різні типи фразеологічних одиниць, їхнє значення та вживання в різних контекстах. Можемо зробити висновок, що фразеологізми у ЗМІ мають велику культурно-історичну значимість та допомагають зрозуміти культурні особливості народу. Також було встановлено, що вживання фразеологізмів у мовленні є невід'ємною частиною культури та впливає на формування менталітету та світогляду народу, адже людина не тільки сприймає навколишній світ, але й впливає на нього. Читаючи книгу, слухаючи музику, відповідаючи на уроці або просто спілкуючись із друзями, люди переживають радість, сум, піднесення чи розчарування і тоді до цих предметів та явищ формується певне ставлення. Переживання, в яких виявляється ставлення людей до навколишнього світу й до самих себе, називають емоціями. Вони надзвичайно різноманітні й складні та можуть бути позитивними (радість, любов, захват, задоволення і т. ін.), негативними (гнів, страх, жах, огида та ін.) й нейтральними. Будь-яка емоція супроводжується активізацією

нервової системи й появою в крові біологічно активних речовин, що змінюють діяльність внутрішніх органів. Життя людини без емоцій неможливе, а втрата **емоцій – це втрата** звичайних для людини рис. Нормальне життя повинно бути емоційно насиченим з переважанням позитивних емоцій, а бурхливі негативні емоції призводять до розвитку психічних і соматичних хвороб людини. Тож за допомогою свідомого керування емоціями, можна навчитись володіти собою в різних ситуаціях.

Загалом, дослідження фразеологізмів у ЗМІ є важливим кроком у вивченні мовної культури народу та сприяє збереженню та розвитку мови як частини національної культури. Також можемо дійти до висновку, що фразеологізми-емотиви є важливим стилістичним засобом у масовій інформації, оскільки вони дозволяють передати емоції, враження та ставлення до подій, явищ та людей. Їх використання може допомогти залучити увагу аудиторії, зробити інформацію більш запам'ятовуючою та емоційно зарядженою. Таким чином, фразеологізми-емотиви мають великий стилістичний потенціал у засобах масовій інформації, оскільки вони допомагають передати емоції та ставлення до подій та явищ. Використання таких висловів може зробити інформацію більш запам'ятовуючою та емоційно зарядженою для читачів чи глядачів.

Також дослідження показало, що українська та хорватська фразеологія мають як схожості, так і відмінності. Основні схожості між ними полягають у наявності спільних тематичних груп фразеологізмів та подібному використанні деяких символів та образів. Наприклад, українська та хорватська фразеологія мають багато фразеологізмів з тематикою тварин, частин тіла, аби передати різні види емоцій. Також в обох мовах є велика кількість схожості фразеологізмів, пов'язаних із різноманітними станами людини (біль, радість, гнів тощо).

Список використаних джерел:

1. Баран Я. , М.Зимомря, Теоретичні основи фразеології, Навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов університетів та педагогічних інститутів
2. Білоноженко В. М., І. С. Гнатюк, В.В. Дятчук, Н.М. Неровня, Т.О. Федоренко, Словник фразеологізмів української мови, Київ «Наукова думка» 2003.
3. Вишневський С. В, Механізми викинення емоцій, їх види, прояви та стани, Матеріали I Всеукраїнського круглого столу (ДДУВС, 18.05.2018).
4. Власенко Л. В., Тригуб І. П. Фразеологічні одиниці та їх класифікація ISSN 2409-1154 Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019 № 39 том 3 УДК 811.11 DOI
5. Дем'яненко Наталія Борисівна. Польські фразеологічні одиниці на позначення ментальних властивостей людини: структурно-семантична та формально-граматична характеристики: дисертація канд. філол. наук:10.02.03 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут філології. - К., 2003.
6. Ігнатенко Д.Є. Інтенсивність вияву позитивних емоцій у фразеологізмах англійської, німецької, російської та української мов. Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах: зб. наук. праць / М. Г. Сенів (голов. ред.). Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. Випуск 33–34. С. 35–48.
7. Мороз Н. О. Роль засобів масової інформації у формуванні громадянського суспільства в Україні, 94(477) «19»
8. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посіб. – 2-ге вид., допов. / М'ясоїд П.А. – К.: Вища шк., 2001. – 487 с. – С. 357 – 375.
9. Прокопченко А. В. Диференційні ознаки категорій експресивності, емотивності та оцінності
10. Психологія: Підручник / [Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова]. – К.: Либідь, 2001. – 560 с. – С. 357– 364.

11. Скрипченко О. В., / Л.В. Волинська, З.В. Огороднійчук та ін. Загальна психологія: Підручник – К.: Либідь, 2005. – 464 с. – С. 219 – 243.
12. Станкевич-Іванова В. Особливості вираження емоцій страху засобами фразеології чеської мови. Вісник Львів. Ун-ту. Серія філол. 2009. Вип. 48. С. 275–280.
13. Тарануха Т. В. Семантика та структура дієслівних фразеологічних одиниць на позначення рис характеру людини в українській та німецькій мовах. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія Одеса, 2022. No 55. С. 90–92.
14. Турченко Ю. ЗМІ як впливовий чинник реалізації політичного процесу, 2009
15. Ужченко В. Д. , Д.В. Ужченко Д. В. Фразеологічний словник української мови, Київ «Освіта» 1998.
16. Філь (Дрогобич) Галина, Національно-культурна конотація фразеологічних одиниць української мови, УДК 811.161.2'373.7
17. Antica Menac, Željka Fink Arsovski, Radomir Venturin, Hrvatski frazeološki rječnik
18. Kovačević, Barbara; Ramadanović, Ermina. 2016. Primarne emocije u hrvatskoj frazeologiji. Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 42. 505-527.
19. Stanojević, Mateusz-Milan. 2013. Konceptualna metafora: Temeljni pojmovi, teorijski pristupi i metode. Zagreb, Biblioteka Srednje Europe.
20. Željka Fink Arsovski, Barbara Kovačević, Anita Hrnjak, Od a do z o istraživanjima hrvatske frazeologije, Bibliografija hrvatske frazeologije (CD s popisom frazema analiziranih u znanstvenim i stručnim radovima (Knjiga, Zagreb, 2010.)

Електронні ресурси:

URL: <https://folder.dnevnik.hr/folder/viralni-video/zaraza-koja-ce-vam-popraviti-dan-od-njihova-smijeha-i-vama-ce-se-razvuci-osmijeh-od-uha-do-uha---752648.html>

URL: <https://www.vecernji.hr/showbiz/robert-downey-jr-lud-od-srece-zbog-drugog- djeteta-323067>

URL: <https://www.jutarnji.hr/naslovnica/nina-i-valdi-sker-pricali-smo-satima.-bio-sam-pijan-od-srece-i-jos-se-tako-osjecam-1962594>

URL: <https://n1info.hr/magazin/showbiz/britney-spears-u-sedmom-nebu-suspendirano-skrbnistva-oca-nad-njom/>

URL: <https://slobodnadalmacija.hr/mozaik/panorama/morate-doci-na-izlozbu-franka-jurica-djecaka-koji-zivim-zoharima-hrani-kucne-ljubimce-spava-u-drustvu-tarantule-crva-i-bogomoljki-i-sanja-posao-veterinara-1223032>

URL: <https://www.vecernji.hr/showbiz/aleksandra-kovac-odsjekle-bi-mi-se-nogeda-moram-pjevati-pred-arethom-franklin-998569>

URL: <https://www.jutarnji.hr/naslovnica/noge-su-mi-se-odsjekle-od-straha-nodusko-me-spasio-3996906>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/video-benitez-pao-mrak-na-oci-ronaldo-izazivao-pa-je-brutalno-prizemljen-4166751>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/hnl/tudoru-pao-kamen-sa-srca-ovakve-utakmice-su-najgore-izgleda-sve-lako-a-nije...-4213659>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/liga-prvaka/potez-uefa-e-je-prava-sreca-za-dinamo-ovo-je-izgledalo-kao-da-je-netko-prekinuo-dovod-struje-na-maksimir-15086493>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/sport-mix/rukomet/srce-mi-puca-jer-arena-nije-puna-4172001>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/sport-mix/zimski-sportovi/foto-jedna-od-najljepsih-prica-igara-slavlje-i-suze-u-obitelji-slavnog-ljubavnog-para-svi-su-plakali-15157082>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/nogomet-mix/video-ivica-osim-emosivnim-je-govorom-dirnuo-do-suza-i-usao-u-povijest-ovo-je-jedino-sto-mogu-napraviti-15191643>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/sport-mix/tesko-mi-je-bez-obitelji-srce-me-boli-i-nije-mi-lako-kad-vidim-kako-je-u-hrvatskoj-i-zagrebu-hrvatska-heroina-zatocena-na-hladnom-sjeveru-10165654>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/hnl/klubovi/osijek/ljut-sam-kao-ris-ovo-sto-su-pojedinci-prezentirali-nije-razina-prve-hnl-ovakvi-u-cetvrtak-nemamosanse-15227073>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/sp2022/petkovic-izvan-sebe-iskocio-bih-iz-koze-ovo-je-najvazniji-gol-u-mom-zivotu-a-govorio-mi-je-otac-15284652>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/sport-mix/ponosni-ivica-cak-16-godina-je->

[proslo- a-ja-sam-jedini-i-dalje-na-ovom-postolju...-4223763](#)

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/sport-mix/hrvatski-olimpijac-otkrio-zastonije-mogao-završiti-utrku-bilo-je-15-na-stazi-odsjekle-su-mi-se-noge-i-poceli-su-me-hvatati-jaki-grcevi-7022259>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/%E2%80%98rakitic-pranjic-budan-i-klasnic-oruzja-iz-sjene%E2%80%99-4319970>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/hnl/kosarka-kisa-splitski-poraz...-modre-ce-u-cetvrtak-opet-gledati-samo-obitelj-i-prijatelji-4244745>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/osijecani-detektirali-razlog-porazajedna-lopta-je-promijenila-smjer-tu-je-dinamo-dobio-krila-a-mi-smo-malo-palisto-se-smije-dogadati-5849199>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/sport-mix/rukomet/rukomet-ostalo/ovo-je-veliki-bas-veliki-uspjeh-kad-pomislim-koga-sve-nije-bilo-na-final-fouru-lijepomi-je-pri-srcu-15204310>

URL: <https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/slavlje-i-ukrajinske-suze-radosnice-ubrzo-je-zamijenila-nevjerica-lica-su-im-zuta-kao-vosak-15257129>

URL: <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/liga-prvaka/umro-sam-od-smijeha-modricev-suigrac-otkrio-kako-je-luka-spustio-jednoj-od-najvecih-zvijezda-nogometa-1521152>

URL: <https://www.jutarnji.hr/sport/kosarka/vujcic-lud-od-srece-ovo-je-bolje-od-naslova-s-maccabijem-1350300>

URL: <https://n1info.hr/magazin/showbiz/britney-spears-u-sedmom-nebu-suspendirano-skrbnistva-oca-nad-njom/>

URL: <https://www.radiodalmacija.hr/188287-2/>

URL: <https://folder.dnevnik.hr/folder/viralni-video/zaraza-koja-ce-vam-popraviti-dan-od-njihova-smijeha-i-vama-ce-se-razvuci-osmijeh-od-uha-do-uha---752648.html>

URL: <https://www.jutarnji.hr/naslovnica/nina-i-valdi-sker-pricali-smo-satima-bio-sam-pijan-od-srece-i-jos-se-tako-osjecam-1962594>